

HIRSCHFELD, WILLEM KAREL. Bioloog, Hoogleraar Genetica, Zoötechniek van de kleine huisdieren en het varken, Voeder-, vergif- en artsenijplanten (12 juni 1906 te Amsterdam – 12 december 1976 te Leersum)
Zoon van Eduard August Willem Hirschfeld, groothandelaar in farmaceutica, later alleenvertegenwoordiger voor firma Merck.
Hij huwde in 1936 Anna Helena Royaards. Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren.

Opleiding

Hij begon de studie in de biologie aan de Universiteit te Amsterdam maar moest door omstandigheden zijn studie halverwege opgeven. Er was geen weg terug. Later heeft hij deze studie voltooid in Giessen aan de Ludwigs Universität en in 1936 afgerond met een proefschrift getiteld: Genetische Untersuchungen über die Haarfarbe beim Hunde.

Loopbaan

1937-1972 verbonden aan het Zoötechnisch Instituut van de Faculteit der Diergeneeskunde, van 1937-1945 als assistent, van 1945-1946 als hoofdassistent, van 1946-1953 als lector in de vakken Algemene Veevoeding en voedermiddelen, voeder-, vergif- en artsenijplanten en Algemene Genetica, van 1953-1957 buitengewoon hoogleraar in de Algemene Genetica, Zoötechniek der kleine huisdieren en de leer van de voeder-, vergif- en artsenijplanten, van 1957-1972 gewoon hoogleraar in de Algemene Genetica, de Zoötechniek van de kleine huisdieren en het varken en de leer van de voeder-, vergif- en artsenijplanten.

Van 1961 -1965 was hij secretaris van de Faculteit der Diergeneeskunde en samen met prof. Hoekstra vervulde hij de rol van bouwcurator voor de nieuwe huisvesting van de Diergeneeskundige Faculteit in de Uithof.

Hij trad op als lid van vele besturen en commissies o.a. voorzitter van de Algemene Pluimveevereniging, voorzitter van de Leucose Commissie; bestuurslid van het Instituut voor Pluimveeteelt te Beekbergen, het Productschap van Pluimvee en Eieren, het Centraal Diergeneeskundig Instituut. Directeur van de proefboerderijen "De Binnenhof" te Den Dolder en later van "Schevichoven" te Leersum. Adviseur van het bestuur van de Instituten voor Veeveeltkundig Onderzoek te Zeist en voor Veevoedingsonderzoek te Hoorn.

Verdiensten

Nadat het grote belang van de statistiek was aangetoond bij het verwerken en toepasbaar maken van uitkomsten van genetisch onderzoek is vanuit het Zoötechnisch Instituut invloed uitgeoefend op de veeteelt in Nederland door de introductie van de populatiegenetica en de daarmee samenhangende productiewaardebepaling. Genetica werd in 1961 een verplicht examenvak. Een samenwerking is tot stand gebracht tussen het Zoötechnisch Instituut en TNO met betrekking tot laboratoriumdieren. Het grote belang van betrouwbaar, gestandaardiseerd proefdiermateriaal werd sterk door Hirschfeld bepleit. Dit speelde ook een rol bij de samenwerking tussen het Zoötechnisch Instituut en het Centraal Veevoeder Instituut. Verschillende onderzoeken op veevoedingsgebied vormden het resultaat van deze samenwerking. Zo kwam het eerste piepkuike rantsoen tot stand.

Als gevolg van zijn grote experimentele inzet werden nieuwe gebruiksrassen ontwikkeld bij konijnen en slachtpluimvee. Een voorbeeld hiervan is het witte dwergkonijn dat naar Amerika werd geëxporteerd en als proefdier in laboratoria werd gebruikt. Ook in verband met het behoud van oude duivenrassen wordt zijn naam genoemd (de Modenaduif).

Een ander terrein waarop Hirschfeld grote invloed heeft gehad is de nationale en internationale kynologie. Hij nam het initiatief tot heropricting van de Fédération Cynologique Internationale (FCI). Van dit instituut was hij drie perioden voorzitter en ontving voor deze inspanningen een decoratie van de Belgische kroon. Van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied is hij 28

jaar voorzitter geweest. Gedurende de vervulling van deze functie heeft hij de basis gelegd voor de bestrijding van genetisch bepaalde defecten in rashondenpopulaties. Onder zijn leiding zijn zeven dissertaties over zeer uiteenlopende onderwerpen verschenen. Een lijst van promovendi en publicaties is opgenomen in het Liber amicorum (1976).

Eerbewijzen

Van de Belgische Koning ontving hij de Décoration Spéciale Agricole de première classe. Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw (1969).

Publicaties

Chronologisch overzicht in: *Publicaties en dissertaties (...) Faculteit der Diergeneeskunde*. Utrecht, 1981. p. 279-285, 289-290, 292-295 en in Liber amicorum. Oss, 1976.

Biografische bronnen

Liber amicorum, ter gelegenheid van de 70^{ste} verjaardag (...) aangeboden. Samenstelling: J.W. Baretta en A. van Loen. Oss, 1976.

C. Romijn. In memoriam. Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 102, 545-546, 1977.

Van Gildestein naar Uithof. Dl. 2. Utrecht, 1981. p. 196-198; 452-454; 464-467.

50 Jaar kynologie in Nederland. Den Haag, 1995. p. 134.

(J.H.C. Brooymans-Schallenberg)